

Herkennen en signaleren

Hoe herken je een hoogbegaafde student?

<https://youtu.be/aMcPIX8G9hE>

toeval & geluk

OMGEVINGSFACTOREN
•MILIEU
•PERSONEN
•VOORZIENINGEN

PERSOONLIJKS-FACTOREN
•FYSIEK & MENTAAL
•BEWUSTZIJN
•MOTIVATIE
•WILSKRACHT

NATUURLIJKE VERMOGENS (AANLEG) TOP 10%
INTELLECTUEEL
CREATIEF
SOCIAAL
WAARNEMING
SPIERONTWIKKELING
MOTORIEK

ONTWIKKELINGSPROCES
•ACTIVITEITEN
•VOORTGANG
•INVESTERING

COMPETENTIES (PRESTATIES) TOP 10%
ACADEMISCH
WETENSCHAPPELIJK
TECHNOLOGIE
KUNST
ZORG
ONDERWIJS
ADMINISTRATIE
COMMERCIEEL
ZAKELIJK
GAMES
SPORTS

- Signaleringskaart - Wat herken je sterk bij de student?

- Eigengereid
- Leergierig
- Grote behoefte aan autonomie
- Zeer snel van begrip
- Analytische denkvermogen
- Creatief denkvermogen
- Beoefent een kunst-discipline op hoog niveau
- Beoefent een sport op hoog niveau
- Maatschappelijk betrokken
- Oog voor detail
- Sterk gevoel voor rechtvaardigheid
- Toont leiderschap
- Sterke motivatie
- Zeer ongemotiveerd
- Onderpresteren
- Kritisch
- Topdown denken/werken
- Origineel gevoel voor humor
- Faalangst
- Perfectionisme
- Sociaal zeer (on)evenwichtig
- Emotioneel zeer (on)evenwichtig
- Creëert/ontwerpt graag
- Onderzoekende houding
- Sensitief
- Rijke fantasie
- Leeft intens
- Depressie
- Verveeld
- Loop vast in opdrachten
- Vindt de studie saai

Gebaseerd op de persoonlijkheidskenmerken en leereigenschappen van Kooijman (2008), Gagné (2000) en Drent & Van Gerven (2007), plus de digitale quickscans uit DHH, Sidi-3 en (hoog)begaafdheid in-zicht.

Profiel (hoog)begaafde studenten

“Een hoogbegaafde is een snelle en slimme denker, die complexe zaken aankan. Autonoom, nieuwsgierig en gedreven van aard. Een sensitief en emotioneel mens. Intens levend. Hij of zij scheidt plezier in creëren.” (Kooijman, 2008)

<i>Zijn:</i>	autonoom
<i>Denken:</i>	hoog intelligent
<i>Voelen:</i>	rijk geschakeerd
<i>Willen:</i>	gedreven en nieuwsgierig
<i>Doen:</i>	scheppingsgericht
<i>Waarnemen:</i>	Zeer sensitief

En het samenspel van deze 6 elementen is: complex, intens, snel en creatief.

Welke uitdagingen kennen HB studenten?*

* **EXTERNE PRIKKELS:**

- Moeite met gemotiveerd blijven
- Studieontwikkend gedrag en fascinatie voor andere dingen (het een om het ander, of het ander om het een?)
- Moeite met concentreren
- Heel veel andere dingen doen (ook bedoeld om het geheel interessant te houden...)

* **ZELFORGANISATIE:**

- Gebrek aan structuur (niet zelf aan kunnen brengen)
- Discipline probleem
- Veel dingen tegelijk doen
- Uitstelgedrag door het ontbreken van structuur

- Vervolg uitdagingen HB studenten

* **ANGST OM TE FALEN:**

- Schuldgevoel
- Hoge verwachtingen van jezelf
- Hoge verwachtingen van anderen naar jou
- Gebrek aan zelfvertrouwen
- Angst om te falen
- Moeite hebben met fouten maken
- Perfectionisme

• **COMMUNICEREN:**

- Moeite hebben met samenwerken
- Moeite hebben met communicatie (bijv. omdat je zelf dan al stappen verder bent)
- Snel geïrriteerd (omdat het te langzaam gaat, je bent al verder, of anderen zijn 'dom')
- Verhaal van anderen afmaken (je weet immers al waar het naar toe gaat...)

- Vervolg uitdagingen HB studenten

- **ANDERS ZIJN:**

Je anders voelen dan anderen

Arrogant/betweterig zijn/overkomen

Andere humor

Aansluiting missen

- **LEREN LEREN:**

Moeite hebben met hoofdlijnen en details (teveel interessante details, zijpaden)

Meerdere interpretatiemogelijkheden zien (en daardoor bijvoorbeeld een multiple choice tentamenvraag niet goed kunnen beantwoorden)

- **UITDAGING:**

Moeite hebben met het gebrek aan verdieping

Uitdaging missen Hoge verwachtingen van jou naar anderen

- Vervolg uitdagingen HB studenten

* **ANGST VOOR SUCCES:**

Angst voor succes

Angst om je best te doen

**overgenomen uit de lijst van uitdagingen voor HB-studenten van S. Keijsers, Universiteit Leiden*

Profielen hoogbegaafdheid Betts en Neihart (1988; 2010)

Profiel	De student ...	De docent/begeleider kan de leerling ...
Succesvolle student	<ul style="list-style-type: none">– past zich aan aan het onderwijs– haalt hoge cijfers– maakt makkelijk contact– vindt mening van omgeving belangrijk– is perfectionistisch– kan faalangst hebben	<ul style="list-style-type: none">– coachen om autonoom te handelen– leren leren
Uitdagende student	<ul style="list-style-type: none">– is creatief– haalt hoge cijfers– kan tactloos/sarcastisch zijn– kan door conflicten laag zelfbeeld hebben	<ul style="list-style-type: none">– uitdagen met verrijking– bewust maken van kwaliteiten– coachen op het gebied van sociale vaardigheden
Onderduiker	<ul style="list-style-type: none">– heeft veel sociale contacten– haalt prima cijfers– verbergt hoogbegaafdheid– kan meer presteren dan hij laat zien	<ul style="list-style-type: none">– in de gaten houden of hij ineens motivatie of interesse verliest– accepteren– bewust maken van kwaliteiten– verdieping geven
Drop-out	<ul style="list-style-type: none">– is gefrustreerd over onderwijssysteem– kan een laag zelfbeeld hebben	<ul style="list-style-type: none">– bewust maken van kwaliteiten– coachen op het gebied van zelfbeeld– leren leren

Profiel

De student....

De docent/begeleider....

Tevens gedrags-/ leerprobleem

- merkt dat leren niet altijd gaat zoals verwacht
- kan een laag zelfbeeld hebben

– succeservaringen laten ervaren

Autonome student

- werkt effectief
- is intrinsiek gemotiveerd
- heeft succeservaringen
- kan een positief zelfbeeld hebben
- weet dat inzet nodig is voor leren

- extra begeleiden op het gebied van gedrags-/leerprobleem**
- erkennen van hoogbegaafdheid**
- uitdagen met verrijking**

HB-Studenten die gevorderd zijn in de studie herkennen en begeleiden (R.Boersma)

- **Zoals: studenten die met afstudeerwerkstuk bezig zijn**
- Onzeker over wat verwacht wordt en durven niet te vragen
- De thesis zien als een onoverkomelijk obstakel en geen idee hebben welke stappen te ondernemen
- Moeite met het formuleren van de onderzoeksvraag
- Het onderwerp van onderzoek te breed maken
- Een andere manier van denken, dus niet altijd de juiste aanpak begrijpen

- Fixed mindset, problemen met beginnen van een taak, onzeker of het goed genoeg is
- Perfectionisme, doorgaan met lezen van steeds weer meer literatuur
- Nooit tevreden met wat ze geschreven hebben, of angst dat het niet goed genoeg is, en uiteindelijk niets inleveren
- Moeite met vragen om hulp
- Schaamte over mislopen van afspraak, of geen contact opnemen met de supervisor voor een langere tijd, en dan niet meer reageren op emails van de supervisor
- Autonomie, overmatig zelfverzekerd over de eigen ideeën

Hoe kunnen we HB-studenten begeleiden, in deze fase?

Wees nieuwsgierig naar **de gedachten** van de student, jij kunt ook van de student leren. Het mooiste is de enorme flexibiliteit en 'springerigheid'. Soms lijkt het op een **associatiespelletje**, wat erg plezierig is, maar misschien niet past in jouw manier van doen (doelgericht, efficiënt). Dus, leun achterover en neem een kop koffie!

Benadruk dat de thesis **een leerproces** is. De vergelijking met leren autorijden kan een helpende metafoor zijn.

Formuleer samen **kleine stappen** om 'de berg te beklimmen' .

Maak **duidelijke afspraken** over regelmatige bijeenkomsten en deadlines, bij voorkeur op voorstel van de student. De student zou hier zo veel mogelijk over moeten beslissen.

Organiseer **bijeenkomsten** voor gelijkgestemde studenten, die aan hun thesis werken.